

KAZANIA ŚWIĘTOKRZYSKIE

Geneza, przekaz, tekst, kontekst –
po lekturze nowej edycji

Organizatorzy konferencji:
Krzysztof Bracha i Andrzej Dąbrówka

Instytut Badań Literackich
PAN
3 marca 2010

Przedmowa

W dniu 3 marca 2010 r. w Pałacu Staszica w Warszawie, w siedzibie Instytutu Badań Literackich PAN, w ramach organizowanych od roku 2002 paneli dyskusyjnych, noszących miano „Spotkań Mediewistycznych”, odbyła się konferencja naukowa na temat *Kazania świętokrzyskie. Geneza, przekaz, tekst, kontekst – po lekturze nowej edycji (2009)*. Debaty naukowa, z której pochodzą publikowane w tym tomie materiały, została zorganizowana z inicjatywy niżej podpisanych, w związku z ukazaniem się nowej edycji tzw. *Kazań świętokrzyskich*¹.

Wydana z niezwykłą starannością przez oficynę Biblioteki Narodowej nowa edycja krytyczna oraz nowe odczytanie (transkrypcja i transliteracja) *Kazań świętokrzyskich* wraz z obszernym komentarzem, przygotowanym przez liczne grono znawców słynnego zabytku języka polskiego z przełomu XIII/XIV w., spotkała się z tak szerokim echem wielu środowisk naukowych w kraju, że organizacja jednodniowego panelu dyskusyjnego wydawała się zamierzeniem uzasadnionym, a nawet pożądanym, tym bardziej, że ponowna edycja w zamierzeniu autorów nie miała zamknąć, lecz wznowić dyskusje po dłuższej, kilkudziesięcioletniej, przerwie i otworzyć nowe pola badawcze i interpretacyjne; poza tym spotkanie służyło dalszej promocji wydawnictwa, uznanego zgodnie za wydarzenie w polskiej humanistyce.

Nie bez znaczenia był tu również, dający się zauważyć w ostatnich latach, rozwój badań nad kaznodziejstwem średniowiecznym w ogólności, w tym również nad kaznodziejstwem w językach narodowych, który to rozwój nie ominął również rodzimej humanistyki.

W konferencji wzięło udział dziewięciu referentów z kilku ośrodków w kraju oraz historyk czeski, specjalista od kazań średniowiecznych, dr Zdenek Uhlíř (Narodni Knihovna, Praga). Teksty wygłoszonych wów-

---

¹ *Kazania świętokrzyskie. Nowa edycja, nowe propozycje badawcze*, red. Paweł Stępień, Halina Tehórzewska-Kabata, Izabela Winiarska-Górska, Warszawa 2009 (cytowane dalej we wszystkich artykułach: *Kazania świętokrzyskie. Nowa edycja...*).

czas wystąpień, za wyjątkiem jednego, prezentujemy poniżej. Profesor Tadeusz Witczak z Poznania, ku naszemu szczeremu żalowi, z niezależnych przyczyn nie zdołał dostarczyć do druku swego referatu. Spotkanie, co istotne, miało charakter interdyscyplinarny. W gronie referentów oraz dyskutantów znaleźli się przedstawiciele kilku specjalności humanistycznych: historii literatury, filologii polskiej, filologii klasycznej, językoznawstwa oraz historii. Ponieważ spotkaniu towarzyszyła ożywiona i bardzo cenna dyskusja, zdecydowaliśmy się opublikować jej najważniejsze fragmenty.

Organizację konferencji poprzedziły dwa spotkania promocyjne nowej edycji *Kazań świętokrzyskich* z udziałem autorów: pierwsze w czerwcu 2009 r. w Bibliotece Narodowej, drugie zaś w gmachu Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Kielcach i przy współpracy Instytutu Historii Uniwersytetu Jana Kochanowskiego, w listopadzie tego samego roku. Obydwa spotkania, w czasie których rozmowom z autorami towarzyszyły inscenizacje aktorskie w wykonaniu śp. Zbigniewa Zapasiewicza oraz Marcina Brykczyńskiego, potwierdziły wyjątkowe zainteresowanie nowym wydawnictwem.

Krzysztof Bracha, Andrzej Dąbrowka